

SIKKERHETSDATBLAD

Balsamterpentin

Seksjon 1: Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

Utgitt dato 27.12.2012

1.1. Produktidentifikasjon

Kjemikaliets navn Balsamterpentin

Kjemisk navn Terpentinolje

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Kjemikaliets bruksområde Løsemidler.

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn Ottosson Färgmakeri AB

Postadresse Lillegårdsvägen 14

Postnr. 247 70

Poststed Genarp

Land Sweden

Telefon 004640482574

Telefaks 004640482670

E-post info@ottossonfarg.com

Hjemmeside <http://www.ottossonfarg.com>

Kontaktperson Gunnar Ottosson

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftinformationscentralen:112

Seksjon 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoff eller blanding

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC Xn, Xi, N; R20/21/22, R36/38, R43, R51/53, R65

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS] Flam. Liq. 3; H226;
Acute tox. 4; H302;
Acute tox. 4; H312;
Skin Irrit. 2; H315;
Skin Sens. 1; H317;
Eye Irrit. 2; H319;
Acute tox. 4; H332;
Aquatic Chronic 2; H411;

2.2. Etikettinformasjon

Farepiktogrammer (CLP)

Signalord Fare

Faresetninger H226 Brannfarlig væske og damp.
H302 Farlig ved svelging.

	<p>H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.</p> <p>H312 Farlig ved hudkontakt.</p> <p>H315 Irriterer huden.</p> <p>H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.</p> <p>H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.</p> <p>H332 Farlig ved innånding.</p> <p>H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.</p>
Sikkerhetssetninger	<p>P210 Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.</p> <p>P301 + P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.</p> <p>P331 IKKE framkall brekning.</p> <p>P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.</p> <p>P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.</p> <p>501 Innhold/holder leveres til godkjent mottakssted for farlig avfall.</p>

2.3 Andre farer

PBT / vPvB	Produktet inneholder ingen PBT eller vPvB stoffer.
Farebeskrivelse	<p>Helsefare: Produktet er helsefarlig.</p> <p>Brandfare: Oppbevares som brannfarlig væske.</p> <p>Miljøfare: Skadelig for miljøet</p>

Seksjon 3: Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Terpentin, olje	<p>CAS-nr.: 8006-64-2</p> <p>EC-nr.: 232-350-7</p> <p>Indeksnr.: 650-002-00-6</p> <p>Synonymer: Terpentin (vegetabilsk)</p>	<p>R10</p> <p>Xn; R20/21/22, R65</p> <p>R43</p> <p>Xi; R36/38</p> <p>N; R51, R53</p> <p>Flam. Liq. 3; H226</p> <p>Acute tox. 4; H332</p> <p>Acute tox. 4; H312</p> <p>Acute tox. 4; H302</p> <p>Asp. Tox. 1; H304</p> <p>Eye Irrit. 2; H319</p> <p>Skin Irrit. 2; H315</p> <p>Skin Sens. 1; H317</p> <p>Aquatic Chronic 2; H411</p>	100 %
Komponentkommentarer	<p>R og H-setningene nevnt i avsnitt 2 og 3 er listet opp i seksjon 16 med fullstendig tekst.</p> <p>Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i seksjon 8.</p>		

Seksjon 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Fjern forurensede klær. Gi aldri noe gjennom munnen til en bevisstløs person.
Innånding	Frisk luft og hvile.
Hudkontakt	Vask huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Løft øyelokket. Skyll straks med rikelige mengder vann eller øyeskyllevann i inntil 10 minutter. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Svelging	Skyll munn med vann. Gi 1-2 glass vann å drikke hvis den skadede er ved

full bevissthet. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Akutte symptomer og virkninger	Innånding: Irriterer luftveiene. Hudkontakt: Irriterer huden. Kan gi allergi ved hudkontakt. Øyekontakt: Irriterer øynene. Svelging: Kan forårsake kvalme og oppkast. Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
--------------------------------	--

4.3. Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

Medisinsk overvåking av forsinkede effekter	Lungebetennelse kan oppstå så langt som en dag etter aspirasjon.
Annen informasjon	Symptomatisk behandling.

Seksjon 5: Tiltak ved brannslukning

5.1. Brannslukningsmidler

Passende brannslukningsmidler	Ved brannslukking benyttes alkoholresistent skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke.
Uegnet brannslukningsmidler	Ikke bruk vannstråle.

5.2. Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

Brann- og eksplosjonsfarer	Brannfarlig væske og damp. Damper kan danne eksplosiv blanding med luft. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs bakken til antenneskilder.
Farlige forbrenningsprodukter	Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).

5.3. Anvisninger for brannmannskaper

Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes og/eller nedkjøles med vann, dersom dette kan gjøres uten risiko. La ikke brannslukkingsvann komme ut i miljøet.
-------------------	--

Seksjon 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Generelle tiltak	Sørg for god ventilasjon. Hold folk borte fra området. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Unngå innånding av damper. Eliminer alle antenneskilder.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk personlig verneutstyr som angitt i avsnitt. 8.
Farlige forbrenningsprodukter	Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).

6.1.1. For ikke-innsatspersonell

Verneutstyr	Bruk personlig verneutstyr som angitt i avsnitt. 8.
-------------	---

6.1.2. For innsatspersonell

For innsatspersonell	Ved lite utspill: Bruk personlig verneutstyr som angitt i avsnitt. 8. Ved høyere utspill: Bruk beskyttelsesdragt og friskluftforsynet åndedrætsvern.
----------------------	---

6.2. Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå at avfall kommer i vannløp eller avløp og forurensar jord eller vegetasjon. Hvis dette ikke er mulig, kontakt politi og ansvarlig myndighet umiddelbart.
--	--

6.3. Metoder for opprydding og rengjøring

Metoder for opprydding og rengjøring	Demmes inn med vermikulitt, sand, jord eller annet inert absorpsjonsmiddel og samles opp i tett lukkede beholdere. Oppsamlet produkt behandles som farlig avfall, se seksjon 13.
--------------------------------------	--

6.4. Referanse til andre seksjoner

Andre anvisninger	Bruk personlig verneutstyr som angitt i avsnitt. 8. For fjerning av avfall og rester se seksjon 13.
-------------------	--

Seksjon 7: Håndtering og lagring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for god ventilasjon. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Unngå å innånde damp fra produktet. Unngå kontakt med gnister, åpen ild og varme overflater. Vask hendene før pauser og etter arbeid.
------------	--

Beskyttende tiltak

Tiltak for å hindre brann	Unngå kontakt med antennelseskilder.
---------------------------	--------------------------------------

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares som brannfarlig væske. Oppbevares i et tørt og kjølig sted i tett lukket emballasje på et godt ventilert område adskilt fra antennelseskilder. Røyking forbudt. Åpnet emballasje må lukkes omhyggelig og oppbevares stående for å forebygge lekkasje.
Spesielle egenskaper og farer	Må ikke oppbevares i nærheten av varme, gnister eller åpen flamme.
Forhold som skal unngås	Holdes vekk fra sterke oksidasjonsmidler.

7.3 Spesifikk bruk

Spesielle bruksområder	Løsemidler.
------------------------	-------------

Seksjon 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for god ventilasjon. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Unngå å innånde damp fra produktet. Vask hendene før pauser og etter arbeid. Ikke spis, drikk eller røyk ved håndtering av produktet.
--	--

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon benyttes helmaske med gassfilter A (brunt)
----------------	---

Håndvern

Egnede hansker	Bruk vernehansker av: Nitrilgummi.
----------------	------------------------------------

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Ved fare for sprut bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.
---------	---

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Bruk passende klær.
----------------------------	---------------------

Termisk fare

Termisk fare	Brannfarlig produkt.
--------------	----------------------

Passende miljømessige eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Må ikke ledes ut i vann eller avløp.
---------------------------------	--------------------------------------

Seksjon 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Transparent
Lukt	Stikkende lukt
Kommentarer, pH (handelsvare)	Ikke bestemt.
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Verdi: -50 °C
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Ikke bestemt.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 150-180 °C
Flammepunkt	Verdi: 35 °C
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Ekspløsjonsgrense	Verdi: 0,8-6 vikt-%

Damptrykk	Verdi: 6,7 hPa Test temperatur: 25 °C
Relativ tetthet	Verdi: 0,860 g/cm ³
Løselighet i vann	Ikke vannløselig.
Kommentarer, Viskositet	Tunnflytende.

9.2 Annen informasjon

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper	Ikke relevant.
--------------------------------	----------------

Seksjon 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ikke reaktiv.
-------------	---------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale bruks- og lagringsforhold.
------------	---

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen anbefaling angitt.
-------------------------------	--------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Må ikke lagres i nærheten av varme, gnister eller åpen ild.
-------------------------	---

10.5. Materialer som skal unngås

Materialer som skal unngås	Sterke oksidasjonsmidler.
----------------------------	---------------------------

10.6 Farlige spaltningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
-----------------------------	--

Seksjon 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Informasjon om toksiologiske effekter

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Terpentin, olje
LD50 oral	Verdi: > 5000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
LD50 dermal	Verdi: > 2000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
LC50 innånding	Verdi: 12 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Varighet: 6 h
Komponent	Terpentin, olje
Akutt toksisitet	Hud: Irriterer huden. Øye: Gir alvorlig øyeirritasjon.
Aspirasjonsfare	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Farlig ved innånding. Kan irritere luftveier/lunger.
Hudkontakt	Farlig ved hudkontakt. Irriterer huden.
Øyekontakt	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Svelging	Farlig ved svelging. Kan forårsake ubehag ved svelging. Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Forsinket / Repeterende

Allergi	Kan gi allergi ved hudkontakt.
Spesifikke målorgantoksisitet - enkelt eksponering	Ingen organskade oppstår.
Spesifikke målorgantoksisitet -	Ingen organskade oppstår.

gjentatt eksponering

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Ingen kreftfremkallende effekter er kjent.
Arvestoffskader	Ingen mutagene egenskaper kjent.
Fosterskadelige egenskaper	Ingen fosterskadelige effekter kjent.
Reproduksjonsskader	Ingen reproduksjonsskadelig egenskaper er kjent.

Seksjon 12: Miljøopplysninger

12.1. Toksisitet

Økotoksisitet Giftig for vannlevende organismer.

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Terpentin, olje
Akutt akvatisk, fisk	Verdi: 26 mg/l Art: Danio rerio Varighet: 96 h
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi: 6,4 mg/l Art: Daphnia magna Varighet: 48 h
Persistens og nedbrytbarhet	Stoffet er biologisk lett nedbrytbar.
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 72 % Testperiode: 28 dager Testmetode: OECD 301F
Bioakkumulering	Data mangler.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet Stoffet er biologisk lett nedbrytbar.

12.3. Bioakkumulasjonspotensial

Bioakkumulasjonspotensial Data mangler.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet Ikke løselig i vann. Kan være mobile i jordprofilen.

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat Stoffet er ikke klassifisert som PBT eller vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Miljøopplysninger, konklusjon Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Seksjon 13: Fjerning av avfall

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Farlig avfallsprodukt	Utrangert produkter og tilhørende avfall er klassifisert som farlig under avfallsforskriften 01.06.04. Avhend det oppsamlede materialet så raskt som mulig.
Farlig avfall emballasje	Tomme ikke rengjorte pakker er farlig avfall.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 08 01 11 maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer EAL: 15 01 10 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer
Annen informasjon	Deponeres på godkjent deponi for farlig avfall.

Seksjon 14: Transportinformasjon

14.1. UN-nummer

ADR	1299
RID	1299
IMDG	1299
ICAO/IATA	1299

14.2. UN varenavn

ADR	TERPENTIN
RID	TERPENTIN
IMDG	TURPENTINE
ICAO/IATA	TURPENTINE

14.3. Transport fareklasse

ADR	3
Fare nr.	30
RID	3
IMDG	3
ICAO/IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

ADR	Ja
RID	Ja
IMDG	Ja
ICAO/IATA	Ja

14.6. Spesielle forholdsregler for bruker

ADR Andre relevante opplysninger	Tunnelrestriksjoner:(D/E)
EmS	F-E, S-E

14.7. Transport i bulk i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Omfattes ikke av disse reglene.
------------------------------	---------------------------------

Seksjon 15: Opplysninger om lover og forskrifter

15.1. Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø

Annen merkeinformasjon	Oppbevares som brannfarlig væske.
Lover og forskrifter	Sikkerhetsdatabladet er utarbeidet i samsvar med vedlegg II i REACH forordning (EF) nr. 1907/2006. Klassifisering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 (inkl lovendringer).

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
CSR kreves	Ja
CSR plassering	Vurdering av kjemikaliesikkerhet vil bli gjennomført.

Seksjon 16: Andre opplysninger

Klassifisering i henhold til CLP (EC)	Flam. Liq. 3; H226;
---------------------------------------	---------------------

No 1272/2008 [CLP/GHS]	Acute tox. 4; H302; Acute tox. 4; H312; Skin Irrit. 2; H315; Skin Sens. 1; H317; Eye Irrit. 2; H319; Acute tox. 4; H332; Aquatic Chronic 2; H411;
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R10 Brannfarlig. R20/21/22 Farlig ved innånding, hudkontakt og svelging R36/38 Irriterer øynene og huden. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt. R51 Giftig for vannlevende organismer. R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet R53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	H226 Brannfarlig væske og damp. H302 Farlig ved svelging. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H312 Farlig ved hudkontakt. H315 Irriterer huden. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H332 Farlig ved innånding. H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Test Report 142/03, Linoljefärg - Vit, Daphnia magna, immobilisation test, Toxicon AB, Landskrona, Sweden, October 21 2003.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Ottosson Färgmakeri AB